

KULTURNI TURIZEM V VIDEMSKI POKRAJINI IN POTI MIRU V POSOČJU

Etnološki večer na Inštitutu za slovensko kulturo v Špetru, 4. junij 2016

Slovensko etnološko društvo je 4. junija letos na Inštitutu za slovensko kulturo v Špetru priredilo etnološki večer o kulturnem turizmu v Videmski pokrajini. Z njim smo želeli počastiti Inštitut za slovensko kulturo, ki mu je naše društvo leta 2015 podelilo Murkovo priznanje za uresničevanje programov kulturne dediščine in etnologije Slovencev v Videmski pokrajini. V utemeljitvi priznanja je bila ob številnih drugih uspešnih inštitutskih pobudah in projektih, ki so pomembni za etnologijo, posebej poudarjena njegova vloga v čezmejnem projektu *Zborzbirk: Kulturna dediščina v zbirkah med Alpami in Krasom*.

Projekt je bil namenjen evidentiranju, popisu, ureditvi, predstavitvi, promociji in strokovnemu ovrednotenju 34 zbirk predmetov, ki so jih ustvarili domačini v Kanalski dolini, Reziji, Terski in Karnajski dolini in v Nadiških dolinah v Italiji ter v Gornjesavski dolini, na Kobarškem, Liškem, Kambreškem in v dolini Idrije, na Kanalskem in v Brdih v Sloveniji. Financiran je bil v *Programu evropskega teritorialnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo* in je trajal 30 mesecev, od oktobra 2012 do marca 2015. Poleg vodilnega partnerja ZRC SAZU – Raziskovalne postaje v Novi Gorici je v projektu sodelovalo še deset partnerjev iz Slovenije in Italije.¹ Inštitut za slovensko kulturo je prevzel koordinacijo italijanskih partnerjev in opravil pionirsko delo pri urejanju in popisu zbirk ter sodelovanju z zbiralci in drugimi domačini. Pomembno je tudi to, da so z zbirkami, popisanimi v projektu, dopolnili multimedijško predstavitev etnološke podobe in kulturnih krajin Slovencev v Italiji v Slovenskem multimedialnem oknu (SMO), muzeju, ki je nastal v sklopu še enega čezmejnega projekta med Slovenijo in Italijo *JezikLingua*.

Projekt *Zborzbirk* je bil razvojno usmerjen, z njim smo želeli prispevati k razvoju kulturnega in izobraževalnega turizma kot še ne dovolj izkoriščenega razvojnega potenciala obmejnih krajev v Sloveniji in Italiji. Dobro leto po njegovem zaključku smo si že zaželeli vnovičnega srečanja in pogovora o tem, kako njegove učinke ocenjujejo domačini in strokovnjaki in ali lahko govorimo, da so rezultati projekta izboljšali razvojne možnosti kulturnega turizma v teh krajih. Zato smo etnološki večer namenili tej temi in k besedi povabili raziskovalce, sodelavce in partnerje čezmejnih projektov in predstavnike ustanov, povezanih s to dejavnostjo na Videmskem in v soseščini.

Po uvodnem nagovoru Giorgia Banchiga, predsednika Inštituta za slovensko kulturo, so se zvrstili govorniki z vseh območij Videmske pokrajine: Luciano Lister iz Kanalske doline, Sandro Quaglia iz Rezije, Luisa Cher iz Terskih dolin, Marina Cernetig iz Nadiških dolin in Maša Klavora iz Posočja. Spregovorili so o kulturni dediščini, njenem varovanju in kulturnem turizmu, ki se uspešno razvija prav zaradi velikega zanimanja obiskovalcev za jezik in kulturo teh krajev, po drugi strani pa njegov razvoj ovirajo številne, predvsem kadrovske težave. Vodilna nit razprave, ki je sledila predstavitvam in v kateri je bilo podanih mnogo konkretnih predlogov in pobud, je bilo zavedanje, da bo za uspešen razvoj treba bolje sodelovati na vseh ravneh – osebno, strokovno, institucionalno, projektno in čezmejno. Etnologija je že doslej veliko prispevala k poznavanju kulturne dediščine teh krajev in je s tem tudi sama ogromno pridobila. Etnološki večer v Špetru je znova potrdil pomen etnološkega znanja za razvoj kulturnega turizma v Videmski pokrajini; upamo, da bodo tu objavljeni prispevki vzbudili še večje zanimanje slovenskih etnologov za to problematiko in da jih bodo navdihnili za nove aplikativne, znanstvene in strokovne raziskave oziroma sodelovanje.

¹ Več o projektu, njegovih rezultatih in publikacijah je dostopno na spletni strani <http://zborzbirk.zrc-sazu.si/>.